

Informační den k aktualizaci Cestovní mapy ČR
velkých výzkumných infrastruktur
MŠMT 30. 3. 2011

Sociální a humanitní vědy

Jindřich Krejčí

Tématická pracovní skupina SHV

- doc. PhDr. Ing. Ondřej Císař, PhD. (FSS MU)
 - politologie
- prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc. (ÚČD FF UK, HiU AV ČR)
 - historie
- Mgr. Jindřich Krejčí, Ph.D. (SOÚ AV ČR)
 - sociologie
- doc. Ing. Daniel Münich, PhD. (CERGE-EI)
 - ekonomie
- doc. RNDr. Karel Oliva, Dr. (ÚJČ AV ČR)
 - jazykověda

Aktualizace

- v reakci na výzvu zaslán jeden projekt:
 - Česká egyptologická infrastruktura
 - > perspektivní projekty
- reflexe vývoje dříve zařazených projektů
- upřesnění, krácení textu

Obecné charakteristiky

- Dramatický růst produkce a využití dat
- Studium společenského vývoje, národní paměť
 - kontinuální sběr dat a materiálů, systematicčnost, kumulace (diskontinuita = nevratné škody)
- Digitalizace, IT technologie
- Široce otevřený přístup
 - sdílení výzkumných dat, spolupráce (národní/mezinárodní)
 - reálná výzkumná data ve výuce
 - ztráta závislosti na centrech, podmínky pro výzkum v regionech
- Distribuované, virtuální infrastruktury
- Předmět výzkumu -> méně přístrojů, více práce

Charakteristiky projektů

- unikátní v rámci oboru v ČR (vědecký význam, příspěvek k věd. excelenci, výjimečné postavení v rámci oboru v ČR, zájem o infrastrukturu, celonárodní dosah)
- široké potenciální využití (v ČR existuje rozsáhlá a vědecky zdatná komunita stávajících a/nebo potenciálních uživatelů)
- nákladná v rámci oboru
- otevřený přístup
- napojení na mezinárodní výzkum
- význam v kontextu Národního referenčního rámce excelence
- časová dimenze (kontinuální, dlouhodobé)
- příspěvek k integraci výzkumného úsilí (propojuje zdroje, zázemí pro spolupráci, prosazování společných standardů apod.)
- zázemí pro vzdělávání
- zázemí pro aplikovaný výzkum (priority Národní politiky VaVal)

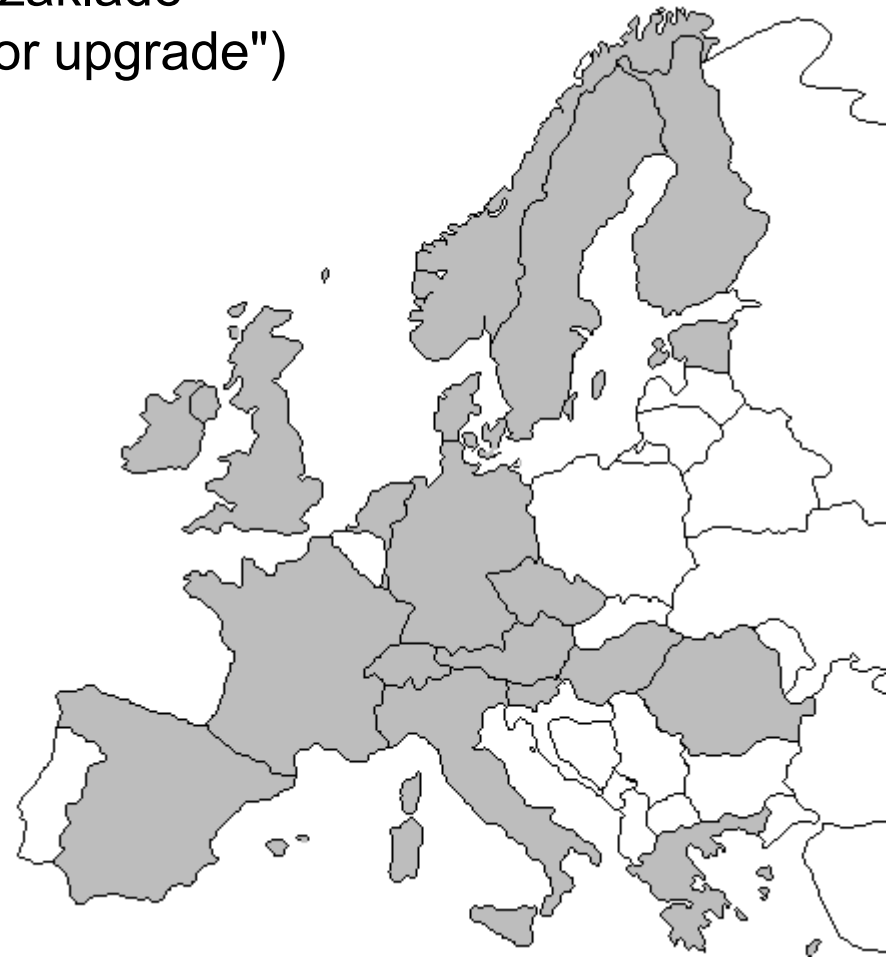
Prioritní projekty

BDČZ	Bibliografie dějin Čes. zemí	národní	existující
CESSDA	jednotný evropský systém datových služeb - síť archivů	ESFRI distrib.	existující
ESS	Evropský sociální výzkum: longitudinální komparativní šetření v EVP	ESFRI distrib.	existující
LINDAT/CLARIN	Centrum lingvistických dat, zapoj. do sítě CLARIN (EVP)	ESFRI distrib.	pokročilá realizace
SHARE	Šetření zdraví, stárnutí a odch. do důchodu v Evropě: longitudinální komparativní šetření v EVP	ESFRI distrib.	existující
ÚČNK	Ústav českého národního korpusu: datová základna českého jazyka	národní	existující

Bibliografie dějin Českých zemí (BDČZ)

- Historický ústav AV ČR, v.v.i.
- komplexní databáze bohemikální literatury
 - kontinuální program tvorby, správy a vyhodnocování databáze
 - integrace více zdrojů dat, standardizovaná metodika
 - veřejný přístup přes Web do databáze
 - využití v oboru historie a příbuzných vědách (včetně zahraničí)
- mezinárodní databáze, mez. výměna dat, European Historical Bibliographies (13 zemí), další projekty

- centralizovaný archiv dat - základní SV infrastruktura
(přístup přes Web, opakované použití (efektivita), propojování databází, časové a mezinárodní srovnání; metodolog. materiál; zázemí pro mezinár. projekty...)
- Evropský systém datových služeb na základě propojení archivů sítě CESSDA ("major upgrade")
 - **ESFRI: CESSDA-ERIC**
 - **ČR podpis Memoranda**
- český uzel:
Sociologický datový archiv
SOÚ AV ČR

- [illegible]

Centrum lingvistických dat LINDAT/CLARIN

- tvorba anotovaných jazykových dat, propojení zdrojů, distribuce dat, technologie pro jazykový výzkum
- otevřený přístup, využití v lingvistice a dalších oborech, informační systémy, softwarové aplikace
- český uzel mezinárodní sítě CLARIN (32 zemí)
 - uzel typu A
 - ESFRI; ERIC
- umístění: ÚFAL MFF UK
- přispěvatelé: MU Brno, ZČU Plzeň, ÚJČ AVČR

CLARIN

Common Language Resources and Technology Infrastructure

SHARE (Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe)

- dlouhodobý mezinárodní program komparativních šetření
 - osoby starší 50ti let a jejich rodiny: ekonomické, sociální, psychologické, zdravotní faktory stárnutí
 - multidisciplinarita
 - rozsáhlé využití
- ESFRI
 - **SHARE-ERIC**
(vyhlášen EK)
- českým partnerem CERGE-EI (UK a NHÚ AV ČR)

Ústav Českého národního korpusu (ÚČNK)

- výstavba, správa, analytické zpracování nejrozsáhlejší obecné jazykové základny českého jazyka
- kontinuální mapování, data z mnoha zdrojů, synchronní, diachronní a paralelní korpusy (současnost, vývoj, překladové paralely)
- otevřený přístup na Webu
- vývoj technologií
- rozsáhlé využití, velké množství přispěvatelů
 - lingvistika a další obory
 - lingvistické, pedagogické aplikace, jazykový software
- mezinárodní spolupráce (CLARIN, IMPACT, bilaterální spolupráce)

Perspektivní projekty

Česká egyptologická infrastruktura v Egyptské arabské republice

- Český egyptologický ústav FF UK
- infrastruktura pro egyptologický výzkum, snímkování, digitalizace, sanace objektů, sklady nálezů... - laboratoře, pracovny, technika
- projekt zaslán v reakci na výzvu
- Tématická prac. skupina, diskuse v mezioborové skupině
 - ocenění významu a výsledků č. egyptologického výzkumu
 - předložený projekt bohužel neposkytuje dostatečné podklady pro zařazení mezi prioritní projekty

Projekt 1.: Koordinovaná realizace longitudinálních socio-ekonomických šetření

- vysoká relevance dlouhodob. šetření pro priority ČR a EU; mezinárodní spolupráce - zatím v rámci jednotlivých grantů: dopady na systematičnost, kontinuitu, kvalitu a efektivitu
- ➔ projekt koordinace a rozvoje stávajících aktivit

Projekt 2.: Digitalizace a zpřístupňování výzk. materiálů z oblasti kulturního dědictví / zapojení do DARIAH

- rozptýlené sbírky materiálu z oblasti kulturního dědictví
- digitalizace: široké zpřístupnění a intenzivní využívání
- ➔ projekt distribuované VI propojující relevantní zdroje, digitalizace, otevřený přístup a jednotný informační systém
- ➔ relevance k projektu DARIAH (ESFRI Roadmap)

Projekt 3.: Bibliografické a informační databáze

- množství bibliografických a informačních databází, často komplementárních
- ➔ projekt: jednotný přístup a informační systém, koordinace tvorby a správy, kompatibilita